

Erätaukokeskustelu kotouttamisesta

Vastuuviikko 2024

Keskustelun laatija: Sarah Tiainen

Etukäteen:

- kutsu väkeä paikalle noin 5-15: ketä kiinnostaa? kenen kannattaisi osallistua? miten saataisiin paikalle mahdollisimman monenlaisia ihmisiä?
- perehdy vähän aiheeseen, googlaile
- printtaa Rakentavan keskustelun pelisäännöt (useampi kappale, jotta ne on jokaisen nähtävillä) [Rakentavan keskustelun pelisäännöt - Erätauko \(eratauko.fi\)](https://eratauko.fi)
- asettele tuolit piiriin, laita piirin keskelle ”leirinuotioksi” kukkakimppu, kynttilä tms
- laita jokaisen tuolin alle paperin pala ja kynä oivalluksia varten
- ota mukaasi rannekello tai varmista, että pystyt seuraamaan ajan kulumista muuten kuin kännykkää vilkuilemalla
- ota mukaasi paperia. Kirjoita siihen nimikierroksen aikana kaikkien nimet istumajärjestyksessä. Keskustelun aikana voit tukkimiehenkirjanpidolla merkitä käytettyjen puheenvuorojen määrät – näet yhdellä silmäyksellä, kuka ei ole vielä puhunut ja kuka kenties dominoi.
- keskustelu on suunniteltu 1,5 h mittaiseksi. Sitä voi jatkaa halutessa esim. tee- tai kahvikupposen ääressä.

Erätauko-keskustelu: seurakuntien rooli kotouttamisessa

0 min

Sano vaikka näin:

Tervetuloa keskustelemaan kotoutumisesta, ja kirkkojen ja seurakuntien roolista siinä. Olen NN ja toimin tämän keskustelun ohjaajana.

Tämä keskustelu liittyy ekumeeniseen ja eri kristittyjen yhteiseen Vastuuviikkoon, jonka aiheena on tänä vuonna eriarvoisuuden vähentäminen. Teema liittyy YK:n tavoiteohjelmaan Agenda 2030 ja tavoitteeseen numero 10, joka pyrkii yksilö- ja yhteiskuntatasolla saavuttamaan YK:n kestävä kehityksen tavoitteet. Kristillisten kirkkojen ja yhteisöjenkin tulee kantaa vastuunsa.

Olemme kaikki luotuja Jumalan kuvaksi, kukin omalla tavallamme. Tämä tarkoittaa sitä, että kukaan ei ole toista arvokkaampi tai tärkeämpi. Silti ihmisiä syrjintään eri perustein. Eriarvoisuutta pidetään ongelmana itsessään, mutta sillä on myös laajat seuraukset, niin kotimaassa kuin globaalisti.

Yksi näkökulma eriarvoisuuteen on kotouttaminen ja sen onnistuminen. Ovatko kaikki yhtä lailla tervetulleita Suomeen? Annammeko kaikille samanlaiset mahdollisuudet olla osa tätä

yhteiskuntaa? Miten kirkot, seurakunnat ja yksittäiset kristityt voisivat tehdä kotoutumisen onnistumiseksi?

Meidän ei tarvitse ratkaista Suomen kotoutumisongelmaa – riittää, että meille syntyy uusia ajatuksia ja ymmärrys aihepiiristä lisääntyy.

Hyödynnämme tässä keskustelussa Sitran kehittämää Erätauko-menetelmää. Olennaisena osana siihen kuuluu Rakentavan keskustelun pelisäännöt.

1. Kuuntele toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.

Jokaisella täytyy olla mahdollisuus rauhassa kertoa omista näkemyksistään. On tärkeää, että emme keskeytä toisiamme emmekä supise vierustoverin kanssa. Kuunteleminen on vähintään yhtä tärkeää kuin puhuminen. Yhteen puheenvuoroon riittää yksi pointti.

2. Liity toisten puheeseen ja käytä arkikieltä.

Liittyminen toisten puheeseen tarkoittaa sitä, että voit jatkaa toisen kokemuksesta ja kertoa, miten oma kokemuksesi on samanlainen tai erilainen. Tämä toteutuu jo, kun käytämme rohkeasti toistemme etunimiä, tyyliin: Tuosta, mitä NN sanoi, minulle tuli mieleen... Jos joku asia on jo sanottu ääneen, sitä ei tarvitse toistaa. Kerro jokin uusi näkökulma.

3. Kerro omasta kokemuksesta.

Jotta voimme ymmärtää paremmin käsiteltävää asiaa ja toisiamme, niin on hyvä puhua omista kokemuksista. Tämä tarkoittaa, että kerrotaan toisille, mitkä asiat, tapahtumat ja tilanteet ovat vaikuttaneet omiin näkemyksiin. Emme siis puhu yleisellä tasolla, vaan omista kokemuksistamme käsin. Kun puhumme omista kokemuksista ja saamme kuulla toisten kokemuksista, niin ymmärryksemme laajenee. Oivallamme ehkä jotain uutta.

4. Puhuttele muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään.

Yhteisen keskustelun muodostumista helpottaa, kun osoitamme sanamme toisille keskustelijoille, puhuttelemme toisiamme ja kysymme suoraan toisten näkemyksiä. On parempi kysyä kuin jäädä miettimään, että mitähän se ja se tarkoitti ja vetää siitä tulkintoja.

5. Ole läsnä ja kunnioita toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä.

Dialogissa on tärkeää, että keskitytään kokonaan toisiimme ja käsitellyn asian ymmärtämiseen. Ei katsota keskustelun aikana toista näyttöä tai somejuttuja, keskitytään tähän hetkeen. Pidetään keskustelu luottamuksellisena. Yleisellä tasolla voit kertoa, että olet osallistunut tällaiseen keskusteluun ja siitä, mitä olemme keskustelleet, mutta ei puhuta siitä, että kuka on sanonut ja mitä. Kunnioitetaan ihmisten erilaisia näkemyksiä.

6. Etsi ja kokoa. Työstä rohkeasti esiin tulevia ristiriitoja ja etsi piiloon jääneitä asioita.

Dialogin on tarkoitus olla turvallinen tilanne, jossa voidaan myös käsitellä ristiriitoja. Meidän ei tarvitse olla samaa mieltä eikä löytää mitään kaiken kattavaa ratkaisua. Dialogissa on tilaa kuuntelulle, pohdiskelulle ja sille, että oma ymmärryksemme laajentuu. Lisäksi on tärkeää etsiä asioita, jotka syystä tai toisesta ovat jääneet huomaamatta. Lopuksi voimme tutkia, miten keskustelussa esiin tulleet näkökulmat liittyvät toisiinsa.

Voimmeko sitoutua näihin sääntöihin?

(joku sanoo jotain tai nyökyttelyä)

Hyvä!

10 min

Käydään nyt kierros, jossa kerrot oman etunimesi ja sen, että milloin viimeksi olet kohdannut ihmisen, joka juuri on muuttanut Suomeen.

(kierros – muista kiittää nimeltä jokaista osallistujaa puheenvuoron jälkeen)

15 min

Sano vaikka näin:

Luen seuraavaksi lyhyen alustuksen keskustelullemme. Alustus on Helsingin Diakonissalaitoksen Olohuone-projektin työntekijöiden artikkeli Vastuuviikolle 2024.

(Olohuone-projektin alustus löytyy Vastuuviikon [Näkökulmat-osiosta](#), tai [tästä](#). Voit myös etsiä jonkin toisen alustuksen.)

20 min

Sano vaikka näin:

Ota nyt pari siitä vierestä ja juttele hetki siitä, millaisia ajatuksia alkukierros ja alustus sinussa herättivät. Aikaa tähän on noin viisi minuuttia. Huolehdi siitä, että molemmat saavat puhua.

25 min

Sano vaikka näin:

Nyt olisi tosi kiva kuulla, mitä olette jutelleet, millaisia ajatuksia teillä on kotoutumisesta. Kuka haluaisi aloittaa?

(Seuraa sitä, että kaikki parit saavat kertoa sen, mistä juttelivat. Keskustelu voi virrata vapaasti eteenpäin. Huolehdi siitä, että kaikki saavat puhua. Sano vaikka: Ennen kuin annan sinulle puheenvuoron, niin kysyn teiltä, jotka ette ole vielä jakaneet ajatuksia, millaisia mietteitä teillä on.

Jos tuntuu siltä, että keskustelua ei synny, voit hakea vauhtia pariporinan kautta. Voitte myös päättää, minkä näkökulman käsittelemiseen keskitytte.)

Mahdollisia lisäkysymyksiä:

- **Millaisia kokemuksia sinulla on ollut paikoista tai yhteisöistä, joissa tunnet olevasi aidosti kuultu ja kohdatuksi tullut?** Miten nämä kokemukset ovat vaikuttaneet sinuun ja miten ne voisivat auttaa kotouttamisessa?
- **Miten voisimme paremmin tukea nuorten itsenäistymistä ilman, että he jäävät yksin?** Mitä konkreettisia asioita yhteisöt, kuten Olohuone, voisivat tehdä tämän tavoitteen edistämiseksi?
- **Mitä esteitä nuoret kohtaavat, kun he yrittävät rakentaa sosiaalista verkostoa Suomessa?** Millaisia ratkaisuja näiden esteiden poistamiseksi voisi olla, sekä yksilön että yhteiskunnan tasolla?
- **Miten seurakunnat ja muut paikallisyhteisöt voisivat tehokkaammin avata ovensa muualta Suomeen muuttaneille nuorille?** Minkälaiset kohtaamispaikkatoiminnot voisivat parhaiten tukea nuorten kotoutumista?
- **Millä tavoin voimme luoda ympäristöjä, joissa nuoret voivat jakaa huoliaan ja saada apua ilman, että he tuntevat itsensä asiakkaiksi tai ongelmallisiksi?** Mitä roolia tällaisissa ympäristöissä voisi olla vapaaehtoisilla?
- **Miten voimme varmistaa, että myös täysi-ikäiset, muualta muuttaneet nuoret saavat tarvitsemansa tuen?** Miksi monien tukimuotojen loppuminen 18 vuoden iässä voi olla ongelmallista, ja mitä sille voisi tehdä?
- **Miten voimme edistää kaksisuuntaista kotoutumista, jossa sekä nuoret että vapaaehtoiset oppivat toisiltaan ja rakentavat yhteisöä yhdessä?** Mitä hyötyjä näet tällaisessa molemminpuolisessa kotoutumisessa?
- **Miten voimme luoda tiloja, joissa erilaiset kulttuurit ja näkökulmat voivat kohdata turvallisesti ja rakentavasti?** Millaisia esteitä tällaisen vuoropuhelun toteutumiselle voi olla, ja miten niitä voitaisiin purkaa?
- **Mikä tekee kohtaamisesta aidon ja miten voimme lisätä tällaisia aitoja kohtaamisia arjessa?** Miten voisimme lisätä ihmisten välistä aitoa pysähtymistä ja kuuntelemista, kuten Joonatan Nsukami kuvailee?
- **Miten voimme tukea nuorten suomen kielen oppimista luonnollisissa ja epävirallisissa tilanteissa?** Mitä keinoja sinulla tai yhteisölläsi voisi olla nuorten kielitaidon kehittämiseksi heidän arjessaan?

75 min

Sano vaikka näin:

Kiitos hyvästä ja rakentavasta keskustelusta! Seuraavaksi jaamme sen, mitä oivalluksia keskustelusta syntyi. Pohdi hetki ihan itse, mitä sinä olet oivaltanut. Kirjoita sitten ajatuksesi paperille, jonka löydät tuolisi alta.

80 min

Sano vaikka näin:

Nyt näyttää siltä, että kaikki ovat kirjoittaneet oivalluksensa. Nyt saamme kuulla nämä oivallukset.

(Ryhmästä riippuen voit pyytää keskustelijoita lukemaan oivallukset itse tai voit kerätä oivallukset ja lukea ne itse ääneen.)

Oivallusten jakamisen jälkeen sano vaikka näin:

- Millaisia ajatuksia nämä ajatukset ja oivallukset herättivät teissä?
- Miltä tämä Erätauko-keskustelu ja aihe tuntui? Kenen kanssa keskustelua olisi hyvä jatkaa ja mistä aiheesta?
- Minkälainen fiilis tai tunnelma teille jäi tästä keskustelusta?

89 min

Sano vaikka näin:

Kiitos hyvästä keskustelusta. Voimme lopettaa illan yhteiseen Herran siunaukseen.